

12. BÖLÜM

OLAĞAN DIŞI DURUMLARDA SAĞLIK HİZMETLERİ

Prof. Dr. Ferdi TANIR

AMAÇ

Bu bölüm sonunda okuyucular, olağan dışı durumların öncesi, sırası ve sonrasında yapılacaklar ile nükleer, biyolojik ve kimyasal etkilenmede korunma ve acil müdahale hakkında bilgi sahibi olacaklardır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu bölümün sonunda okuyucular;

1. Olağan dışı durum (ODD) tanımını, çeşitlerini ve nedenleri sayar,
2. Olağan dışı durumlarda halk sağlığı hizmetlerini sıralar,
3. ODD. öncesi, neler yapılacağını sayar,
4. ODD. sırasında neler yapılacağını sayar,
5. ODD. sonrasında neler yapılacağını sayar,
6. ODD.'den korunma için birinci basamak hekimliğinde yapılacakları sayar,
7. Nükleer, Biyolojik ve Kimyasal (NBK) tehlikede nasıl korunacağını açıklar,
8. NBK tehlikede birinci basamak koşullarında acil yardım uygulamalarını sayarlar.

- sağlık kurumuna, gerekirse yataklı tedavi kurumuna gönderilmelidir,
9. Gözlere kimyasal ajan bulaşmış ise; bol su ile yıkama dışında ‘Tetrasiklin’ içeren göz merhemi sürülmeli ve rondel ile göz kapatılmalıdır,
 10. Bulduğunuz bölgede kimyasal tehlike kalmadığı bildirilene kadar takıyor iseniz maskenizi çıkarmayınız veya bulunduğunuz korunaklı alanı, korumalı solumayı bırakmayınız.

KAYNAKLAR

1. DSÖ-TTB. Olağandışı Durumlar İçin Hızlı Sağlık Değerlendirme Protokolleri, (Çev.Ed: Vatansever K, Saçaklıoğlu F.), TTB Ankara Yayın No: 014/01 DSÖ Cenevre 1999, Ankara 2001.
2. TTB. Olağanüstü Durumlarda Sağlık Hizmetleri (Ed. Amato Z., Elçi Ö.Ç.), Ankara, 1995.
3. Güler Ç., Çobanoğlu Z. Afetlerde Çevre Sağlığı Önlemleri. T.C. Sağ. Bak. Çevre Sağ. Temel Kay. D. No:39, Ankara, 1997.
4. Güler Ç., Akın L., Halk Sağlığı Temel Bilgiler Cilt 2, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 1107, Ankara, 2015.
5. Loretti A. Olağandışı Durumların Azaltılmasında ve Hazırlıklı Olmada Sağlık Sektörünün Rolü. Toplum ve Hekim Dergisi, TTB yayını Temmuz-Ağustos 2001, Cilt:16 Sayı:4, Syf:256-8.
6. Altıntaş K.H. Acil ve Afet Durumlarında Sağlık Yönetimi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2013.
7. <https://www.afad.gov.tr/tr/2403/UDSEP-2023-Yol-Haritasi> (Erişim: 21.08.2019)
8. <https://www.thunderclap.it/projects/62076-home-safe-home> (Erişim: 21.08.2019)
9. Soyer A. Olağandışı Durumlarda Tıbbi Etik. Toplum ve Hekim Dergisi, TTB yayını Temmuz-Ağustos 2001, Cilt:16 Sayı:4, Syf:295-300.
10. TTB. Olağan Dışı Durumlarda Sağlık Hizmetleri Sağlık Çalışanının El Kitabı (Ed. Karababa AO.), Ankara, 2002.
11. American Red Cross. American Red Cross response to “Triangle of Life” by Doug Copp.2004. Online at <http://www2.bpaonline.org/Emergencyprep/arc-on-doug-copp.html> Erişim: 20.08.2019.
12. Clements B. Disasters and public health: planning and response. Elsevier, USA. 2009.
13. Dedeoğlu N. Türkiye’de Depremlere Niçin Hep Hazırlıksız Yakalanıyoruz? Edirne, 2014.
14. Türkiye Afet Müdahale Planı. <https://www.afad.gov.tr/tr/2419/Turkiye-Afet-Mudahale-Planı>. Erişim: 22.08.2019.
15. WHO. Prevention saves lives. İnternet: <https://www.undrr.org/drr-and-covid-19>, Erişim: 26.08.2020.
16. Progress in Disaster Science. COVID-19: Multi-Sector approach “vital” for integrating public health and disaster management, İnternet: <https://www.journals.elsevier.com/progress-in-disaster-science/news/covid-19-multi-sector-approach-vital>, Erişim: 26.08.2020.
17. UNDRR. DRRday: UN Report charts huge rise in climate disasters. İnternet: <https://www.undrr.org/news/drrday-un-report-charts-huge-rise-climate-disasters>, Erişim: 13.10.2020.